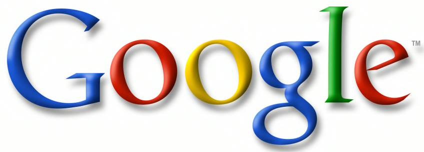

ſcheiden, (als 't Fundament van de Demonſtratie door den Heer vander Burch in 't voorſz. Werkje van AANTOONING pag. 3 en vervolgens met nadruk geïnſinueerd) *opgevat een zeeker reſpect;* om dat ik het voor niet onmoogelyk hield, dat eenige LYSTEN gemaakt uit de Blaffaarden van de Lyfrenten ten tyde van den Heer Raadpenſionaris DE WITT, in handen van den Schryver der AANTOONING, konden gekoomen zyn, en dat die LYSTEN waaren *de Beſcheiden*, op welke Deszelfs zeggen gefundeerd was; zoo als ik ook in myn VERTOOG pag. 5 hebbe te kennen gegeeven, en daar by geïnſteerd om, volgens de gedaane Belofte, viſie van die Beſcheiden te moogen hebben; doch te vergeefs.

't Is aanmerkelyk dat de Heer vander Burch na zoo directe verzeekering, dewelke in myn VERTOOG gegeeven is, *dat ik aan de opregtheid van die LYST van* 42 *Meysjes geen het minſte twyfel ſloegh*, echter doorgaans in het *Vervolgh der AANTOONING* nu gelieft te zeggen, dat ik die LYST aanzie als *een enkeld onderſteld geval.*

Wat ik als een *enkeld onderſteld geval* aan zag in myn VERTOOG, en noch zoo aan zie, is *de gepretendeerde ſchaade die het Land zou komen te lyden, door het geeven van de Faculteit om de dertigjaarige Renten van de Loterye van* 19 *Novemb.* 1735 *te mogen converteeren in Lyfrenten op Lyven van allerley ouderdom zonder reſtrictie; onderſteld zynde*, (zo als geſchied in de AANTOONING en in 't Vervolg) *dat alle die Renten geconſtitueerd wierden op Lyven van Kinderen van* 5 *Jaaren, en wel ſpeciaal op Meysjes van* 5 *Jaaren.*

Indien ik zoo gelukkig gedacht hadde, van aanſtonds de LYST van 42 Meisjes zelve als *een enkeld onderſteld geval* aan te zien, zoude ik my van veel moeite bevrydt hebben; en ik betuige gaarne, zoo ik my niet zeer vaſtelyk geperſuadeert hadde gehouden, dat die *zeekere Beſcheiden* waaren Authentique Stukken, getrokken uit de Blaffaarden van de Lyfrenten ten tyde van den Heer Raadpenſionaris DE WITT, dat ik de *AANTOONING van een ſinguliere ſpeculatie* zoude onbeantwoord hebben gelaten. Ik kan niet ontveinzen zelfs, zeer verſteld te ſtaan, dat ik myn verwagtinge gèeludeert zie; *als vindende nu*, in plaats van Obſervatien en

 Bevin-

Bevindingen van den Heer DE WITT over de Leevens-kragt der Lyfrentetrekkers, *de Stukken van een informeele LYST van weinig singuliere posten uit eenige Genealogien hier en daar genoomen.* My van die verwagtinge ontzet te zien is my te verdrietiger, ter oorzaake zoo veel vergeesse moeite gedaan is, om die gepretendeerde *Zeekere Bescheiden* (het fundament van de Leeftyd der 42 Meisjes) in de LYSTEN van de afgestorvene Lyfrenten bevoorens den Jaare 1671 te vinden; doch het blykt nu, dat ze daar in alzoo min waaren als in Hubners Genealogische Tafelen: En al had men geweeten, dat ze in Baalens Beschryvinge van DORDRECHT lagen opgeslooten, zou men echter zonder speciaale aanwyzinge die nooit hebben konnen ontdekken.

We hebben ze dan nu eindelyk, of om beeter te zeggen de Heer vander Burch geeft 'er ons na te zoeken uit de verspreide Stukken van dezelve en uit de Citatien van de Bladzyden in de Beschryvinge der Geslagten van DORDRECHT. Ik hebbe my de moeite gegeeven dat naazoek te doen, en de LYST van 128 persoonen in haar ordre te schikken; en hebbe bevonden, *dat dezelve*, met alle die 'er uit getrokken worden, *altyd zyn en blyven UITGEKIPTE LYSTEN, bewyzende niet anders* dan *Singuliere Gevallen*; zoo als yder een by onderzoek van dezelve zal gewaar worden:

Want daar op zyn niet gebragt de 128 eerst voorkomende persoonen in 't Werk van Baalen,

nog de 128 immediaté op malkander ergens daar in volgende,

noch alle zonder onderscheid, uit welke een Geslacht met al zyn takken bestaan heeft, en in 't gemelde Werk worden gevonden;

Maar het zyn 128 persoonen, genoomen, hier en daar, uit de geheele Massa van die groote meenigte, welke by Baalen zyn aangeteekent.

Ik vertrouwe niet, dat deze uitkippinge effective studieuslyk door den Heer vander Burch zou zyn gedaan geworden, indien de Natuur derzelve niet toevallig daar toe aanleiding hadde gegeeven; alzoo het juist die geene zyn, of ten minsten het meerdergetal, van dewelke de Geboorte-tyd en Sterf-tyd is aangeteekent: zynde de groote meenigte andere

dere naagelaten, apparentlyk om dat bevonden wierd, dat de Tyd van der zelver Geboorte en Dood by Baalen niet is ter needergesteld; en dat die gevolglyk tot het subject niet konden dienen.

Maar genoomen, dat men toestond (hoe vreemd zulks ook mag zyn) dat alle de Persoonen, by Baalen in zyn Beschryvinge der Geslachten van DORDRECHT te vinden, en welkers Geboorte nog Dood niet zyn gemeld; eevenwel zoodanigen Leeftyd moeten gehad hebben, als bevonden word dat gehad hebben de zeer weinige, welkers Tyd van Geboorte en Dood aldaar is aangeteekend; zoo is de zwaarigheid noch niet weggenoomen, om dat *DE GELYKTYDIGHEID* daar aan blyft manqueeren.

Om te weeten hoe de afstervinge komt voor te vallen in zeeker getal Persoonen, by exempel van 5 Jaaren oud, moet dat getal persoonen ontrent *Gelyktydig* zyn, dat is zy moeten alle op eenen Tyd, of ten minsten binnen een distantie van weinige Jaaren, den ouderdom van 5 Jaaren hebben gehad; zodanig als zulks voorkomt in de LYSTEN van allerley Lyfrenten; uit welke *by voorbeeld*, van Een Negotiatie gedaan op zeeker Jaar, genoomen wordende 100 persoonen, op dat Jaar oud zynde yder 5 Jaaren, en aangeteekend werdende der zelver sterftyd respectivelyk, zoo zal zulks een veritable LYST geeven van de Leevenskragt van die 100 persoonen: En zulke LYSTEN op andre Jaaren van Negotiatie, van diergelyk getal persoonen werdende gemaakt, en de producten met malkander werdende vergeleeken, en blykende genoegsaam te accordeeren, zoo is men als dan eerst in staat, om op te geeven een Standreegel van de Leevenskragt van Persoonen, oud 5 Jaaren.

Daar zyn niet veel woorden noodig om aan te toonen, *dat de Singuliere LYST* die den Heer vander Burch by gedeeltens produceert, *van* 103 *Persoonen van* 5 *Jaaren*, en op welke al het raisonnement steunt, *ten eenemaal gedestitueerd is, niet alleen van veele noodige requisiten, maar zelfs van dat requisit, zonder welke dezelve nooit tot een ingredient van Een Generale Reegel kan geadmitteerd worden.*

Die LYST, geformeert van 103 Persoonen uit 128 ('t getal van 25 onder dezelve niet hebbende bereykt den ouderdom

derdom van 5 Jaaren) welkers tyd van Geboorte en Affterving is aangeteekend, *behelst geen* 103 *Persoonen*, dewelke op ontrent *eenen tyd* zyn geweest 5 Jaaren oudt: Gantsch niet, en 't is zoo verre daar van daan, *dat zelfs een gaapinge van meer dan een Eeuw daar in gevonden word*: Dat is, dat sommige 100 en meer Jaaren vroeger als andere geleeft hebben; en gevolgelyk is 'er een distantie van 100 en meer Jaaren tussen den Tyd van deze en geene, op welke zy den ouderdom van 5 Jaaren gehad hebben. In de voorsz. LYST, by exempel, is WILLEM DE WITT gebooren den 13 April 1516. en NICOLAAS DE WITT 6 December 1621. GODELA DE WITT in 1546. en ELISABET TAILJARDE 19 November 1654. Zelfs kan men in die LYST verscheidene Persoonen vinden, dewelke met WILLEM DE WITT en andre noch vry grooter gaapinge als van ruim een Eeuw maaken.

De vier *Terneederstellingen* van den Heer vander Burch, tot corroboratie van de voorsz. LYST van 103 Persoonen zyn *præcisè* van de eigene natuur als de LYST zelve, en hebben alle eene en dezelve defecten; Waar van de voornaamste is, dat de Persoonen, waar uit die *Terneederstellingen* bestaan, *niet gelyktydig* zyn; maar dat 'er zeer groote reeks van Jaaren differentie is, op welke zy respectivelyk yder 5 Jaaren zyn oud geweest: En gevolglyk zyn op die vier *Terneederstellingen*, de Remarques, op de LYST van 103 Persoonen gemaakt, in haare volle kragt applicabel; Waar toe wy ons, kortheidshalven, refereeren.

Niet gelukkiger is de groote LYST, of Opstel van 454 Vrouwspersoonen, zoo als by inspectie van dezelve klaar te zien is; en vermids het defect, *van niet GELYKTYDIG te zyn*, hier zoo groot is als elders, vervald de onderstelling, op pagina 85, tot defensie van die LYST gemaakt: behalven datze, omtrent het getal der Vrouwspersoonen, zigtbaarlyk in zig zelven zeer groote gaapingen heeft; welke defecten en andere (of ze tot overtuiging hadden konnen dienen) aan den Heer vander Burch niet onbekend zyn gelaten: Weshalven, om de prolixiteit te myden, den Leezer verzoeke, de voorige peremtoire Remarques op deze meede te appliceeren; zoo als ik ook verzoeke dat geschie-

geschieden mag omtrent de overige kleine LYSTEN, als zynde uit de primitive LYST van 103 Persoonen getrokken, of op nieuws op dezelve gronden opgesteld; *dewelke alle*, op haar best genoomen, *niet meer konnen uitbrengen als singuliere proeven van yder singulier geval, en die het noodigst requisit niet hebben, om zelfs tot ingredienten van een Generale Reegel te konnen helpen dienen, veel min dat die zouden uitbrengen een Generaale Reegel zelve.*

De Tafel, door den Heer vander Burch gemaakt op de Afstervinge geduurende 5 Jaaren te Breslauw, is al zoo min concludent, als de voorige *Terneederstellingen en LYSTEN.* Wie ziet niet dat de *Persoonen, in die 5 Jaaren Gestorven*, en welker ouderdom, op derzelver overlyden, is aangeteekent, *geleefd hebben in een onbekende massa van volk, gebooren op zoo veel differente tyden, als 'er verscheidentheid van ouderdom is?*

Om te weeten hoe lange de Menschen van eenigen uitgekoozen ouderdom, (en, speciaal in dit geval, die van 5 Jaaren oud) in de Stad Breslauw leeven; moeten uit de geheele massa des Volks, op eenig present Jaar, genomen werden alle de *GELYKTYDIGE*, en in dit cas alle de Persoonen als dan oud 5 Jaaren; vervolgens moet van Jaar tot Jaar werden aangeteekend de Leeftyd, die yder bereykt heeft, tot den laatsten toe: De Tafel, dewelke daar uit zal resulteeren, kan een Tak worden van een Generale Standreegel: Zoo men het op anderen ouderdom, als van 5 Jaaren, wil hebben, is dezelve methode te houden: En zoo wanneer zulks op alle de gevallen des ouderdoms geschied is, over verscheidene differente Jaaren, kan uit de combinatien der zelve een Generale Standreegel van Leevenskracht te Breslauw geformeerd worden.

De suppositie, by den Heer vander Burch gemaakt op pag. 47 van zyn VERVOLG, *dat die LYST van 631 persoonen van beide sexen op een en dezelve tyd te Breslauw den ouderdom hadden van 5 Jaaren*, of zoodanig zyn te considereeren geweest, *een Eeuw bevoorens den Tyt*, op welke *Justel* zyn observatien over de Dooden (geduurende 5 Jaaren te Breslauw gestorven) heeft gemaakt, is een *arbitraire suppositie*, dewelke ondersteld *waar* te zyn *dat geene*, 't welke ge-

requireerd word te bewyzen. En bygevolge is *die LYST niet anders*, op zyn best, *als een speculative gissinge*, waar uit geen de allerminste zeekerheid te halen is. Of, zo 'er al iets uit te infereeren was, zoude zulks volstrektelyk het contrarie van de opinie van den Heer vander Burch weezen, zoo als in 't vervolg zal blyken.

Het is zeekerlyk aan dien Heer niet onbekend geweest, dat om een goede reegel van Leevenskracht te maaken, den weg moet ingeslaagen worden, dewelke by my in de bovenstaande Remarques aan de hand word gegeeven; en ik twyfele geensins of zyn Wel Edelheit moet zelfs die Methode al geweeten hebben, lange bevoorens daar van gesprooken is in myn *VERTOOG van 6 Mey* 1737, en speciaal in myn *verhandeling over de probable meenigte des Volks in deze Provintie*, geschreeven in 't begin van Maart jongstleeden, en aanstonds aan zyn Wel Edelheit toegezonden; aangezien met recht in het *VERVOLG* op deszelfs *AANTOONINGE* geciteerd worden de merkwaardige woorden van den Heer Raadpensionaris DE WITT, in welke die Methode duidelyk legt opgeslooten. Maar ik kan my niet genoeg verwonderen, dat de Heer vander Burch uit die woorden meent te konnen haalen een adstructie van deszelfs singuliere Opinie, daar ter contrarie het *volstrekte teegendeel* daar uit te bewyzen is.

Om klaar te zyn, moeten wy dezelve hier infereeren:

De Heer DE WITT besluit zyn VERTOOG over de waardye van Lyfrente in proportie van Losrente Aldus:

Maar Nademaal de dagelykse ondervinding openbaar maakt, dat veel Menschen, of niet gewegen, of niet bequaam zyn haar begrip op eenige aaneengeschaakelde, alhoewel onfeilbare raisonnementen, zodanig te appliceeren, dat zy de kragt van dezelve te regte konnen vatten, om daar door tot haar volkomen vergenoegen overtuygd te worden, en dat derhalven by haar de Exempelen meer vermogen, als alzulke raisonnementen; zo vinde ik my verpligt, tot meerder overtuyging hier by te voegen, dat ik, zedert het uytvinden van de bovenstaande demonstratie, ook uyt de Blaffaarden van U. ED. GROOT MOG. zeer accurately hebben doen uyttrekken etteleyken duyzenden van Lyven,

waar

waar op voor dezen Lyfrenten zyn gekogt geweest, met aantekening van den laatsten verschyndag tot op dewelke aan ieder van hun luyden haare Lyfrenten zyn betaald geworden, ende daar uyt een accurate calculatie gemaakt, wat de respective Rentheffers in comptant geld, met rabat tegens vier ten hondert in 't jaar waardig zyn geweest soo veel half Jaarige Termynen, als dezelve aan Renten, zedert den aankoop tot den voorsz. laatsten verschyndag, incluis, over ieder lyf hebben getrokken; ende heb ik daar uyt bevonden, dat de voorsz. Renten over een goed getal van jeugdige Lyven, als by Exempel van Hondert of daar omtrent, door den andere geslagen zynde; aan de Rentheffers in comptant geld, ten tyde van den aankoop altyts meerder waardig zyn geweest dan zestien guldens Capitaal van een gulde Jaarlykse Rente, dat is, dat zo veel guldens aan renten, als zy over de voorsz. Lyven successivelyk hebben getrokken, alle tot comptant geld gereduceerd zynde, met Rabat tegens vier ten hondert als boven over zo veel tyd, als ieder half jaar rente later, dan den dag van den Aankoop betaald heeft moeten worden, altyds bevonden werden meerder dan zestien guldens uyttebrengen; zo verre dat zulks over hondert ende meer diverse Classen, ieder Classe van hondert Perzoonen of daar omtrent, uytgereekend wordende, niet eens bevonden word, dat de voorsz. getrokke Renten, gerabbateerd als booven, minder dan den penning zestien, maar wel dikmaal verre daar booven, ja wel tot den penning agtien komen uyt te maken.

Het waare te wenschen dat de Heer Raadpensionaris De Witt de calculatien in dit Declaratoir gemelt, hadde publicq gemaakt: maar het blykt, dat zyn Wel Edele Gestr. gepræfereerd heeft een andre methode, na Deszelfs meeninge æquivalent aan die calculatien van bevindinge: men zoude door dezelve publicq te maaken, eensklaps geprævenieerd hebben gezien de twyfeling over de justesse van Deszelfs nieuwe methode, als niet directelyk voortvloeyende uit effective calculatien van bevindinge; en de Standreegel van leevenskragt zoude van dien tyd af aan onwederspreekelyk hebben gefixeerd geweest; daar ter contrarie de nieuwe methode, *als zynde samengeslingerd van twee progressien, dewelke van differente natuur zynde, met malkander geen relatie hebben*, onderheevig is aan verscheidene gevol-

gen, verschillende onder malkanderen naar de variatie van een dier twee Progressien, en welk verschil zoo dikwils noodwendig moet voorvallen als 'er sensible verandering van proportie komt in de afstervinge, (als progressif aangemerkt) afhangende van de soorten des ouderdoms, van welke *yder* eene progressie op *zig zelven* heeft, min of meer van de voorgaande en van de volgende differerende; en zo dikwyls als men verandering maakt in den Intrest of Losrente, waar tegens men de Lyfrenten balanceeren wil. Behalven dat speciaal de opgegevene Regel van den Heer De Witt, uit de eigenschap der verschillende afstervinge, niet anders dan op Jeugdige Lyven applicabel is, en door den Heer Autheur zelfs *niet anders* is opgegeeven en voorgesteld. Het een en 't andre is oorzaak geweest dat men zeer absurde gevolgen uit die methode heeft zien trekken, dewelke zigtbaar teegens de waarheid aanliepen, zo wanneer die geappliceerd wierd op ouderdommen, in welke de progressie schielyker is dan in die van den Heer De Witt. Dit in transitu gezegt zynde, keeren wy weeder tot de voorsz. calculatien van Bevindinge; *en blykt het klaar* uit de aangehaalde woorden van den Heer De Witt, *dat*, in proportie van 4 per cent Losrente Jaarlyks, *de Lyfrente koopers*, omme eene gulde 's jaars Lyfrente (betaalbaar by 't half Jaar) te trekken, *mogten uitschieten tussen zestien en achtien guldens Koopprys.*

Vermids de Heer De Witt duidelyk zegt, *dat het* niet eens *is bevonden te loopen onder den penning zestien, maar wel dikwyls verre daar boven*, ja wel *tot den penning achtien;* zoo blykt daar uit dat onder zoo groot getal van calculatien, op de Blaffaarden der Lyfrenten gefundeert, *de allerhoogste penning*, waar op de waardye kwam uit te loopen, was *de penning achtien:* En dat zulks niet veel gebeurde, is te infereren uit de expressie *Ja wel:* De ordinaire bevindinge is dan tot den penning zestien, *dikwyls* is 't daar *verre* booven, en *nu en dan* tot den penning achtien. Toestaande nu dat alle de bevindingen, dewelke op den penning achtien hebben uitgeloopen, konnen geweest zyn calculatien op Lyven van 5 Jaaren *en zelfs op Meisjes van 5 Jaaren*, zoo blykt dan egter, *dat de half Jaarlykse Sommen van Renten, dewelke de*

Rent-

Rentheffers op die Lyven, door malkander kwamen te ontfangen; gerabatteerd tot 4 per cent intrest in 't Jaar, *niet meer in gereed geld uit bragten dan achtien guldens Kapitaal voor ieder gulden Jaarlykse Rente.*

Daar ter contrarie, zoo wanneer op de 103 Lyven van de geproduceerde Lyst van den Heer vander Burch, ondersteld word Lyfrenten te zyn gekogt, bevonden word; *dat alle de half Jaarlykse Sommen*, dewelke weegens dezelve zederd het 5de Jaar ouderdoms tot het overlyden toe, getrokken zouden zyn, *gerabatteert tot 4 percent intrest 's Jaars, in gereed geld* voor ieder gulden ontfangen Rente *komen uit te brengen negentien guldens* Kapitaal; En *speciaal op de 42 Meisjes*, uit die Lyst van 103 getrokken, *komt de Waardye der Lyfrente op dezelve* (als vooren geconsidereert) *uit op den penning negentien* en *viervyfde.* Beide zoo *merkelyk hooger*, als *het allerhoogste* van de bevindinge van den Heer Raad Pensionaris DE WITT: En hier uit blykt dat ik zeer misgetast hebbe met my in te beelden, dat *de zeekere Bescheiden*, waar van de Heer vander Burch spreekt in zyn *AANTOONING*, konden hebben gediend tot fundament van't geene in de Resolutien van de Heeren Staaten van Hollandt en West-Vrieslandt van den Jare 1671 is geïnsereerd: alzoo al het gedemonstreerde en gedeclareerde daar ter plaatse niet minder *alleen* is van *de Bescheiden*, op welke de Heer vander Burch zig gefundeert heeft, als die *eigen Bescheiden*, *alleen* zyn van alle de Bevindingen, verkreegen door al het onderzoek zeedert den Jaare 1671 op de natuur en toedragt der afstervinge in de Lyfrenten tot dezen huidigen dag in deze Provintie gedaan.

De Heer vander Burch proponeerd een vraage *op pag.* 88. *van deszelfs vervolg*, met deeze woorden, „ *Of de koo-* „ *pinge* van Lyfrenten teegens den penning 18 (daar teegen „ de Heer Raadpensionaris DE WITT zegt dat Lyfrenten „ op jonge en gezonde kinderen van 3,4,5,6,7,8,9 en 10 „ Jaaren en daar omtrent aangekogt zynde geworden, en „ dat in een tyd dat 4 percent een ordinare intrest was, „ wel bevonden is geworden, dat niet te veel daar voor „ betaald zoude zyn geweest, niet meedebrengt een trek- „ kingstydt van 48 Jaar, van de vyf Jaar, of wel een trek-

„ kingstyd van 43 eerstkomende Jaaren? En noch nader op dezelve Bladzyde repeteerende *of de koopinge van Lyfrenten tegens den penning* 18 *niet meedebrengt een trekkinge van* 43 *eerstkomende jaaren, van de vyf jaar?* zo word die vraage confidentelyk met *ja* beantwoord; om vervolgens daar uit de volkomene adstructie van het gesustineerde af te leiden.

Vermids nu de consideratien aldaar gepremitteerd, niets doen tot deeze zuivere Arithmetische vraage; en voor al niet de gissinge over den aard der Classen, waar uit de jeugdige Lyven, op welke de Heer DE WITT zegt de calculatie gemaakt te hebben, zyn gecomponeerd geweest; alzoo zyn Wel Edele Gestr. nergens expliceerd, welke bepalinge van ouderdom aan de woorden *jeugdige Lyven* gegeeven heeft; en zelfs zeer apparentlyk die wel tot 15 Jaaren en ligt verder zal geëxtendeerd hebben, aangezien ten Jaare 1671, (zo als aan den Heer vander Burch niet onbekend is gelaten) bezwaarlyk zoo groot een getal te vinden kan geweest hebben, als tot alle die calculatien door den Heer DE WITT gemeld, vereischt wierden: als meede *vermids de citatie van den Heer vander Burch*, als of zulks in het Geschrift van den Heer DE WITT duidelyk uitgedrukt stond, *onder reverentie, niet just is gedaan*; alzo by examinatie van het zelve Geschrift zal bevonden worden, *dat het geene aldaar op pag.* 21, weegens Lyven van 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 Jaaren en daar ontrent, *vermeld staat*, geensins te zeggen is, *dat de Classen van jeugdige Lyven*, naderhand in 't Byvoegsel op pag. 24 met dat generaal woord genoemd, *juist van die jaaren*, en van geen hooger ouderdom, *zouden zyn geweest*:

Zoo is het dat de zaak zig hier geheel anders opdoed; want *de Toestemminge* van de bevinding van den Heer DE WITT, dewelke zonder hæsitatie kan gegeeven worden ja zelfs met assumptie, dat eenige hooger ouderdommen, als van tien Jaaren, geen merkelyke verlaging van den penning 18 konnen gegeven hebben, *heeft geene de minste gemeenschap met de toestemminge op die vraage*, alzoo zelfs een onverminderende Rente geduurende *maar* 32 *eerstkomende jaaren*, by 't half Jaar te ontfangen, gerabatteerd tegens 4 percent intrest Jaarlyks, uitkomt op ruim den penning 18; en een onverminderende Rente, geduurende *maar* 33 *eerstkomende*

mende jaaren, by 't geheele Jaar te ontfangen, gerabatteerd tegens 4 percent intrest 's jaars, ook uitkomt op ruim den penning achtien. *Het welke volkomen* 11 *eerstkomende jaaren Trekkens in het eene cas, en volle* 10 *eerstkomende jaaren Trekkens in het andre, met de verwagtinge en assertie van den Heer vander Burch differeerd*; en waar van wy de consequentien aan zyn Wel Edelh. zelve zullen overlaaten. Want over het Bewys, om die gepretendeerde 43 eerstkomende Jaaren *Trekkingstyds* teegen den penning 18 by accommodatie met af en by doen te egalizeeren, zullen wy in geen discussie koomen: Alleenlyk zullen wy aanmerken, dat men zig bedriegd, indien gemeend word *dat* 2 *percent intrest in het halve jaar, halfjaarlyks betaald, een en 't zelve is met de helft van* 4 *percent in 't jaar.* Wy laten liever het oordeel over die egalizatie ten eenemaal aan den kundigen Leezer.

Maar, op dat ten overvloede zoude blyken, dat de woorden van den Heer Raadpensionaris DE WITT zyn van *een zeer strikte Beteekenis*, en volstrekt overeenstemmen met myne observatien, verre van daar meede contradictoir te zyn, zoo als de Heer vander Burch pag. 99 van zyn VERVOLG ter needersteld; hebbe ik de moeite genoomen van te maaken een exacte calculatie op een getal van meer dan drie duyzend jeugdige Lyven en zelfs van 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 Jaaren, op welke in het voorste van de voorgaande Eeuwe Lyfrenten zyn gekogt geweest, nalatende die van eenige hooger Jaaren, om den penning daar door niet te verlaagen; en ik hebbe bevonden, *dat alle de halfjaars termynen van Renten*, gerabatteerd tot 4 percent intrest in 't Jaar, aan de respective Rentheffers in comptant geld ten tyde van den aankoop waardig zyn geweest *Zeeventien en drie quart guldens Kapitaal voor ieder gulden jaarlykse Rente*: Dat is, *dat zoo veel guldens aan Rente, als zy over alle die Lyven successivelyk hebben getrokken, alle tot comptant geld gereduceert zynde met rabat tegens* 4 *ten hondert als boven, over zoo veel tyd, als ieder half jaar rente later dan den dag van den aankoop betaeld heeft moeten worden, komen uyt te brengen Zeeventien guldens en vyftien stuivers.* De specifique leeftyt van de voorsz. Jeugdige Lyven is geweest als uitgedrukt staat in de volgende

TAFEL

T A F E L,

Behelzende de halve jaaren, dewelke 3231 Gelyktydige Persoonen, van 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 jaaren oud, voluit geleeft hebben.

Persoonen.		*halve jaren.*	*Persoonen.*		*halve jaren.*
9	hebben yder voluit geleeft	0	27	hebben yder voluit geleeft	36
17	———	1	25	———	37
23	———	2	22	———	38
17	———	3	19	———	39
13	———	4	21	———	40
12	———	5	23	———	41
17	———	6	23	———	42
15	———	7	16	———	43
13	———	8	21	———	44
15	———	9	25	———	45
8	———	10	25	———	46
13	———	11	26	———	47
15	———	12	31	———	48
10	———	13	25	———	49
14	———	14	27	———	50
10	———	15	28	———	51
19	———	16	29	———	52
8	———	17	33	———	53
14	———	18	25	———	54
15	———	19	27	———	55
13	———	20	28	———	56
16	———	21	22	———	57
9	———	22	26	———	58
16	———	23	23	———	59
15	———	24	25	———	60
20	———	25	24	———	61
18	———	26	26	———	62
15	———	27	25	———	63
19	———	28	20	———	64
27	———	29	21	———	65
18	———	30	25	———	66
20	———	31	26	———	67
20	———	32	35	———	68
21	———	33	32	———	69
16	———	34	19	———	70
22	hebben yder voluit geleeft	35 *b. j.*	28	hebben yder voluit geleeft	71 *b. j.*

Per-

Persoonen.		*halve jaren.*	*Persoonen.*		*halve jaren.*
26	hebben yder voluit geleeft	72	13	hebben yder voluit geleeft	123
22	—	73	19	—	124
33	—	74	14	—	125
19	—	75	13	—	126
33	—	76	11	—	127
21	—	77	22	—	128
31	—	78	14	—	129
26	—	79	25	—	130
32	—	80	13	—	131
27	—	81	16	—	132
30	—	82	17	—	133
27	—	83	12	—	134
28	—	84	6	—	135
35	—	85	13	—	136
24	—	86	8	—	137
37	—	87	8	—	138
28	—	88	19	—	139
22	—	89	9	—	140
26	—	90	4	—	141
22	—	91	10	—	142
16	—	92	13	—	143
26	—	93	15	—	144
28	—	94	8	—	145
18	—	95	11	—	146
27	—	96	3	—	147
32	—	97	8	—	148
19	—	98	10	—	149
28	—	99	11	—	150
33	—	100	11	—	151
26	—	101	4	—	152
37	—	102	5	—	153
30	—	103	5	—	154
19	—	104	8	—	155
28	—	105	8	—	156
23	—	106	3	—	157
28	—	107	8	—	158
26	—	108	6	—	159
26	—	109	7	—	160
35	—	110	4	—	161
31	—	111	3	—	163
36	—	112	4	—	164
17	—	113	6	—	165
22	—	114	4	—	166
19	—	115	2	—	167
25	—	116	3	—	168
14	—	117	2	—	169
26	—	118	1	—	171
21	—	119	2	—	172
18	—	120	1	—	173
24	—	121	1	—	178
15	hebben yder voluit geleeft	122 *b. j.*	1	heeft voluit geleeft	188 *b. j.*

De voorsz. 3231 Persoonen van beide Sexen hebben te samen voluit geleefd 248668 halve Jaaren, het welke, door malkanderen genoomen, uit komt op schaars 77 halve jaaren voor yder, ofte 38 geheele Jaaren en een half.

Neemende nu alle de Renten, dewelke zy yder *halfjaarlyks* getrokken hebben, door malkander op 1,00 gulden 's jaars, en dezelve in gereed geld reduceerende tot den intrest van 4 percent in 't jaar, zal men bevinden, dat zulks uit komt op den penning 17,77 ofte iets weinigs meer als den penning *zeeventien en driequart*: Q. E. D.

Wy zouden een byna eeven kragtig argument konnen trekken uit die Tafel zelve, dewelke de Heer vander Burch, onderstellender wyze, naar 't oogmerk geboogen, samen steld uit de Getalen, dewelke *de Heer Edmund Halley* tot een *medium* gebragt heeft uit de observatien van *Justel* over de persoonen van allerley ouderdom, gedurende de Jaaren 1687, 1688, 1689, 1690 en 1691, te Breslauw overleeden; en waar van wy hier boven pag. 9 de onbestaanlykheid hebben aangetoond. Want als men by toegeventheid al eens admitteerde een afstervinge onder *Gelyktydige* kinderen van 5 Jaaren, zoodanig geschikt, als die Tafel meedebrengt, zoude nochtans *de Lyfrente*, op dezelve gekogt, *maar eeven* (in proportie van 4 percent intrest) *bereyken de waardye van den penning achtien.* Zoo als mede de *waardye van Lyfrente*, (onderstelt gekogt te zyn op de Vorstelyke vrouwen van 5 Jaaren uit Hubner geproduceert) *niet verre den penning achtien zoude te boven gaan.*

Hoe ongerymt het is te meenen, dat het *eeven zeeker* zoude zyn, *Lyfrente te beleggen op een klein getal* van kinderen van 5 Jaaren *als op een groot getal*, blykt uit de deelen zelve, waar van de LYST van 103 persoonen (door den Heer vander Burch als 't fundament van deszelfs opinie geproduceert) opgemaakt is.

Uit de Familie van DE WITT worden op pag. 12 van *het Vervolg* voortgebragt 8 Lyven, dewelke na haar 5de Jaar geleeft hebben, te samen 472 Jaaren en 10 maanden, het welk is yder 59 Jaaren. En uit die zelve Familie werden op pagina 13 geproduceert andere 8 persoonen dewelke na haar 5de Jaar geleeft hebben te samen 291 Jaaren, het welk

is

is yder byna 36 Jaaren en een half. *Maakende alzoo een Verschil van 22 Jaaren en een half*, minder of meerder Leeftyds.

De waardye van Lyfrente, belegt op deze Eerste *ACHT* Persoonen, komt (in proportie van 4 percent intrest) uit te loopen op den penning *Twee en twintig en een half*; en op de Tweede *ACHT* Persoonen, komt die niet hooger als tot op den penning *Neegentien*.

By dit Exempel kan noch tot overtuiging van die onzeekerheid gevoegd worden de vergelykinge van Leevenskracht tussen driemaal *Neegen* Persoonen, uit dezelve LYST van 103 Persoonen genoomen.

Op pag. 14 van het VERVOLG werden uit de Familie van DE WITT geproduceert *Neegen* Persoonen, hebbende te samen, na haar 5de Jaar, geleeft 342 Jaaren, het welk is yder 38 Jaaren; En ter zelver plaatse werden *andere Neegen* Persoonen uit dezelve Familie gebragt te hebben geleeft na het 5de Jaar, te samen 406 Jaaren, 't welk is yder 45 Jaaren.

Eindelyk op pag. 17, werden uit den Huisbybel van de Moeder van den Heer VAN SLIEDRECHT zelve geproduceert *Neegen Persoonen*, hebbende te samen na haar 5de Jaar geleeft 279, of liever volgens de nader opgeevinge, circa 307 Jaaren, 't welk is yder 34 Jaaren.

De Waardye van Lyfrente in proportie van Losrente à 4 percent, komt van de *Eerste Neegen* Persoonen uit op ruim den penning *Achtien en een half*.

Van de *Tweede Neegen* op ruim den penning *Negentien en een half*.

En van de *laatste Neegen* Persoonen komt die waardye niet hooger uit als op den penning *Zestien en een derde*.

Welk laatste vergeleeken zynde met de waardye van de *Eerste Acht* Persoonen van 't voorige exempel, zynde tot den penning *Twee en twintig en een half*, maakt zulks immers een verbaazende differentie?

Indien nu Een Societeit of eenig particulier het zoo weet te mikken dat de *Tien* of *Twintig* Lyven, waar op Lyfrenten gekogt worden, de Leevenskracht der *eerste Acht* persoonen hebben, zal de onderneeming van zeer goed succes weezen: Maar treft men de Leevenskragt van de *Laatste Neegen*, zal de moeite zeer quaalyk beloont zyn.

 Men

Men kan tot bekrachtiging van deze voorschreevene onzeekerheid ook noch te berde brengen; *dat*, zo wanneer men de *Eerste* der *Terneederstellingen*, zynde van 17 Persoonen van de Vrouwelyke sexe, boven de 42 uit Baalen genoomen, afdeelt in Twee deelen, aan de eene zyde alle, die den Geslacht naam *DE BEVERE* voeren, zynde 8 in getal, en aan de andere zyde de overige 9 stellende, *men zal bevinden*, dat yder van de 8 (alle door een geslagen) geleeft hebben 58 Jaaren en een half; daar in tegenstellinge yder der overige 9 (alle door een geslaagen) maar geleefd hebben 51 Jaaren: zynde een Verschil van 7 Jaaren en een half.

Niet beter vald het uit met de *Tweede Terneederstellinge*; zo wanneer die, om gelyk getals wille, in drie deelen, voor de vuist aan, afgedeeld word. Alzo men zal bevinden, dat de Leeftyd, door malkander geslagen, voor yder van de eerste 8, uitkomt op 46 Jaaren: die van de Tweede 8, voor yder op byna 57 Jaaren: en die van de 9 laatste (zynde deze LYST van 25 Persoonen) voor yder op 49 Jaaren.

En zoo men de *Derde Terneederstellinge* van de Hooggeboorne Vrouwen als vooren, om gelyk getals wille, in vyf deelen, voor de vuist afgaande, afdeelt, zal 'er al diergelyke differentie onder malkander te bespeuren zyn: Want men zal bevinden dat de gesamentlyke Leeftyd der 8 eerste voor yder derzelve uitbrengt byna 47 jaaren: die van de Tweede 8 geeft voor yder der zelve 50 Jaaren: die van de derde schaars 48: die van de vierde schaars 42: en die van de 9 laatste leeverd, voor yder der zelve uit, byna 57 Jaaren.

De Twee LYSTEN van 14 en van 17 Persoonen van de mannelyke sexe (*op pag. 61 en 65 respectivelyk*) geeven noch veel sterker bewyzen van deze zo groote verscheidentheid en onzeekerheid in kleine getalen.

De eerste zynde gedeeld in twee deelen, zal uit de gesamentlyke Leeftyd der voorste 7, voor yder komen byna 48 Jaaren; en uit die der overige 7, voor yder maar byna 28 Jaaren en een half.

De Tweede meede werdende gedeeld in twee deelen van voor af aan, blykt dat uit de gesamentlyke Leeftyd der voorste 8 voor yder komen kwalyk 40 Jaaren, en uit die der overige 9, voor yder 55 Jaaren.

De *Vierde Terneederstellinge* is van geen natuur, om dier-gelyke comparatie op te maaken.

Hoe zeer ook deeze geduurige verscheidentheid en zeer groote disproportie aan den Heer vander Burch overal in het oog moet gesprongen zyn, zoo in het maaken van de LYST van 103 Lyven zelve, als in het opzoeken van de nieuwe adstructien; zoo blykt het nochtans overal, dat zyn Wel Edelheit de opgevatte Opinie zoo lief hadde, dat aan de waarheid van eigene bevindinge zelve niet heeft konnen toegeeven; maar liever heeft gewild, de gapingen en disproportien, door *byvoegen* en *afneemen*, accommodeeren tot het geliefkoosd singulier Sentiment.

Hoe ongelukkig dit uitvald, zal ydereen, die zig de moeite geeft het *VERVOLG OP DE AANTOONING* te leezen, zonder hæsitatie gewaar worden. Staaltjes daar van zyn te zien, onder andere op pag. 34. 40. 44. 52-53 *& seqq.* 61-63. 69. enz.

Een zeer aanmerkelyk exempel is te vinden op pag. 64; alwaar de Heer vander Burch goedvind een differentie van 16 Jaaren tot op 7 in te korten; voor reeden geevende, *dat in een klein getal, gelyk het getal* 14 *is, ligtelyk vallen kan zoo een groot verschil, gelyk is* 16 *in plaats van* 7.

Het waare te wenschen, dat dit zeer goed argument vat op zyn Wel Edelheit hadde konnen hebben; als zynde *stiptelyk de reeden*, waarom *de Leeftyd van de voorgestelde* 42 *Meisjes* (al hadden die anders 't noodige requisit) *altyd eevenwel een Singulier Geval zoude blyven.*

Wat betreft de zaak zelve, waar toe die inkorting van 16 tot op 7 is geschied, zynde *het vinden van een Bewys dat de Meisjes van* 5 *Jaaren* zo veel *langer leeven als de Jongetjes van dien ouderdom*, zo diend men die 7 Jaren noch tot op de helft te verminderen, indien de Waarheid van een Generale Bevindinge zouw getroffen zyn.

Alzoo volgens een gedemonstreerd onderzoek, gegaan over zeer veele duizenden van Lyven van beide de sexen, *de gesamentlyke Leeftydt* van een goed getal van *Gelyktydige der eene sexe* vergeleeken *teegens* die van een gelyk goed getal van *Gelyktydige der andere sexe;* altyd die van de Vrouwelyke sexe tussen de *drie* en *vier* Jaaren langer geleeft hebben,

ben, dan *die* van de mannelyke. Een voorbeeld is gegeeven op den ouderdom van 5 Jaaren in het VERTOOG van 6 Mey 1737.

Uit de bovenstaande Exempelen van geduurige verscheidentheit vloeid noch een andere gewigtige aanmerkinge voort; namentlyk: *dat het getal der Jaaren*, dewelke zeekere quantiteit persoonen te samen leeven, wel kan *egaal* weezen aan *het getal der Jaaren*, dewelke een andere quantiteit Persoonen van den zelven ouderdom geleeft hebben, zonder dat *daarom* de gereede Waardyen van de Lyfrenten, door die twee Classen van Persoonen getrokken, aan malkander *egaal* zullen zyn. By voorbeeld, *om 't gezegde op zyn sterkste te vertoonen:* Twee Persoonen koopen *Lyfrenten* halfjaarlyks te ontfangen; De eene op Twee Meisjes yder van 5 Jaaren, welker eene bereikt den ouderdom van een *Giesendams Boerinnetje*, zynde (*volgens het opstel pag.* 80) na het 5de Jaar *Neegen en Neegentig* Jaaren; terwyl het andere sterft, met het *Tweede* half Jaar na de belegging: zoo is het klaar, dat die Rentheffer heeft gehad het genot van zoo veel soms aan Lyfrenten, als beloopen *geduurende* 50 *Jaaren* beide de Renten, op yder dier Lyven respectivelyk gekocht: de andere Rentheffer koopt Lyfrenten op andre Twee Meisjes van 5 Jaaren, dewelke *yder Leeven* 50 *Jaaren na de* 5 *Jaaren;* Zoo is het meede klaar, dat op die Twee Lyven *precisè* zoo veel getrokken is, als op de voorige Twee, namentlyk *geduurende* 50 *Jaaren, na de* 5 *Jaaren, de geheele Rente, op beide respectivelyk gekogt:* Dit zoo gesteld zynde, zal men bevinden, dat *de Waardye* in gereed geld van 't getrokkene op de *Twee Eerste* zeer veel minder is dan *die* van het geene getrokken is op de *Twee laatste*: Want de waardye van de Renten, die ontfangen zyn op de Twee Eerste, in gereed geld gereduceert tot den intrest van 4 percent 's Jaars, zal uitloopen op niet meer als den penning *Dertien*; Daar ter contrarie die van de getrokkene Rente op de Twee laatste Meisjes, als vooren in gereed geld gereduceert, zal komen zelfs tot op den penning *Een en twintig en een half.* Zonder dat dit gemeenschap heeft met de volmaakte gelykheit van 't getal der Jaaren, dewelke yder, door malkander geslagen, heeft geleeft; te weeten yder 50 Jaaren na het 5de Jaar.

De

De gevolgen uit deze Aanmerkinge voortvloeyende konnen aanleidinge geeven, om den Heer van Sliedrecht te doen remarqueeren, dat de consequentien uit deszelfs reekenwyze getrokken, niet alle eeven just zyn.

Ik zal my derhalven ook niet inlaten met te disputeeren over de grootheid van de winst, die de Heer vander Burch met Een Societeit, of in 't particulier zou konnen gedaan hebben; het komt daar niet op aan: *'t Is zeeker, dat de Lyfrente tot 9 percent geduurende den laatsten Oorlogstyd zeer veel was booven de proportie van de doenmalige Losrente zelfs*; en of schoon die proportie wel wat nader is gebragt in de Negotiatien van Lyfrente seederd 1732, en zelfs bevoorens noch nader in die van den Jaare 1723; *blyft dezelve echter altyd zoodanig, dat die geene, die met de noodige oplettenheid zyn geld kan uitzetten, noch goede occasie in de Lyfrente vind, om profyt te doen in proportie van gelden uitgezet tegens den jegenwoordigen intrest van 's Lands Obligatien:* Latende over zulks gaarne alle het speculative daarvan aan den Heer vander Burch, en aan alle, die daar op gelieven te rafineeren.

Alleenlyk zal ik zyn Wel Edelheit, en alle die de voorsz. *oplettentheid* willen effectueeren, in consideratie geeven; of uit de conclusie van het geschrift van den Heer De Witt niet een soort van insinuatie te halen is, dat zy niet veel gerustheid hebben, om zig te verlaten op de hoop, dat haar onderneeming altyd met de hoogste Leeftyd zal beantwoord worden? *Aangezien de verzeekeringe die zyn Wel Edele Gestr. daar doed*, met te zeggen, „ Dat ook tot verwonderinge in „ de practyque ondervonden word, dat als de Kooper van „ eenige Lyfrenten zyn Capitaal, 't welk hy van meening „ is aan te leggen over verscheiden jeugdige Lyven, tot tien „ twintig of meerder in getal komt te verdeelen, zoodanige „ Renthesser als dan, genoegsaam buiten eenig hasard of „ risico, van 't genot van een æquivalent van meer dan zes„ tienmaal de Renten die hy aankoopt, verzeekert kan wee„ zen; *niet geschied op de proportie van den penning* 25 *Losrente teegens den penning* 18 *Lyfrente*, maar teegens die van *den penning zestien Lyfrente:* welke waardye van Lyfrente tot den penning 16 in proportie van den penning 25 Losrente, *of 4 percent intrest*, gebragt tot eene vaste eerstkomende

Trek-

Trekkinge, in proportie van dien zelven intreſt van 4 percent, niet verder komt als tot byna 26 Jaaren.

Evenwel is dit zeeker, *dat*, *hoe de intreſt* (naar welke de comparatie gemaakt word van den penning, waarop de waardye van Lyfrente uitkomt) *laager is;* hoe *die tyd van vaſte of eerſtkoomende jaaren trekkens*, in vergelykinge van de Jaaren trekkens op Lyfrente, dewelke nooit veranderen hoe ook de intreſt zyn mag, *grooter word.*

Dit zynde geäppliceerd op *de Leeftyd van de 42 Meisjes*, op welke de Lyfrente in proportie van 4 percent intreſt in 't jaar (hier boven pag. 13) gezegt is, uit te loopen op den penning 19 en viervyfde; 't welk egaal is aan een eerſtkomende trekking van 40 Jaaren; Zoo zal men bevinden, dat dezelve Lyfrente in proportie van 2½ percent 's jaars uitkomt op ruym den penning Zes en Twintig; het welke æquivalent is aan een eerſtkomende trekking van 43 Jaaren. Zo meede, als in de calculatie van den Heer De Witt de intreſt van 2½ percent 's jaars geſteld word in plaatſe van die van 4 percent 's jaars, *zullen alle de kanſſen*, dewelke in proportie van 4 percent gevonden zyn uit te loopen op den penning *Zeſtien*, *als dan uitkoomen op ruim den penning Twintig:* Welke Lyfrente tot den penning 20 egaal is met een eerſtkoomende trekking van byna 29 Jaaren.

Waar uit *in tranſitu* te zien is, *dat de gegeevene Faculteit*, van in plaatſe van Dertigjaarige Rente te moogen neemen Lyfrente, met de calculatie van den Heer De Witt na genoeg komt over een te ſtemmen.

Welke overeenſtemming nochtans niet als een argument word bygebragt; alzoo de Calculatie, waar op het geeven van de Faculteit ruſt, niet is een Hypotheſis, maar een directe calculatie van Ondervindinge, in welke yts van de præcieſheid is afgegaan, om reeden, als by het VERTOOG gezegd word. Ook ſluit het eene noch het ander in (zoo als de Heer van Sliedrecht onder reverentie verkeerdelyk begrypt, en zoodanig pag. 116 van 't *VERVOLG* citeerd) „ Dat alle de Lyfrenten door malkander genoo-„ men, zoo als die ſeedert meer dan een Eeuwe op allerley „ ouderdommen hebben geloopen, dertig eerſtkomende „ Jaaren hebben geduurd. Niets is valſcher dan die conclusie,

clusie, en niets is verder van myn bevindingen: *Alzoo Die gelykwaardigheid* van de Lyfrente, op allerley Lyven door malkander, *dewelke in proportie van $2\frac{1}{2}$ percent Losrente met een Jaarrente van Dertig eerstkoomende Jaaren overeenstemd*, zal beantwoord worden met *MINDER of MEERDER Jaaren eerstkomende trekking*, naar dat de intrest, waar op de ægalisatie of 't geeven van keuze zal geschieden, *MEERDER of MINDER* is, dan $2\frac{1}{2}$ percent. Trouwens het point van ægalisatie schynt by den Heer vander Burch niet na de gewoone wyze der Reekenkundigen begreepen te worden. Dit blykt uit Deszelfs Vergelykinge tussen de schaade, dewelke voor 't Land geleegen is in Lyfrente tot $5\frac{1}{11}$ percent vry geld (zoo als noch dagelyks te bekoomen is op Lyven na verkiezing) en in de Negotiatien by forme van Loteryen, gedaan in 1711, 1712 en 1713; waar omtrent zyn Edelheit confidentelyk decideert, *dat de voorsz. Lyfrente* tot $5\frac{1}{11}$ percent vrygeld, *schaadelyker is* aan den Lande, *dan de voorsz. Loteryen*. Wie, die kennis van zaaken heeft, zal dat toe staan? Wie zelfs, die maar 't natuurlyk begrip oefend, zonder cyfferaar te zyn? Want gedemonstreerd zynde dat de Losrente, of intrest, opgeslooten in die Loteryen, niet verre af was van *6 en twee derde* percent, springt het immers teegen 't hoofd, dat een geldligting *à fond perdu* tot $5\frac{1}{11}$ percent schaadelyker zou zyn dan een geldligting, by welke het Kapitaal moest gerestitueerd worden geduurende dertig Jaaren, booven den intrest van $6\frac{2}{3}$ percent? Zelfs toegestaan zynde, dat 'er enkele gevallen zouden konnen weezen, *dat 42 Dordrechtse Meisjes van 5 Jaaren* zoodanigen Leeftyd hebben, als hadden de opgegeevene by den Heer vander Burch, zoo zal de Lyfrente, belegt op dezelve tot $5\frac{1}{11}$ percent vrygeld, nochtans geen hooger Losrente of intrest insluiten dan van ruim 4 percent; 't welk verre is van $6\frac{2}{3}$ percent, op welke de Loteryen geconstrueerd zyn geweest. En 't is zeeker dat weinig Menschen zullen te vinden zyn, dewelke zig zouden laten persuadeeren, datze 4 percent intrest vrygeld, van Lyfrente tot $5\frac{1}{11}$ percent konnen hebben; en bygevolg, datze het Kapitaal uit de $1\frac{1}{11}$ percent konnen doen herleeven; al lieten zy zig persuadeeren dat 'er

Meisjes van 5 Jaaren te DORDRECHT te vinden zyn, dewelke zouden Leeven den Leeftyd, in de meergemelde 42 voorgesteld. Want omtrent de genie der Lyfrentekoopers in deze Landen is noch dit te remarqueeren (boven 't geen wy in 't VERTOOG reeds gezegd hebben) *dat na den tyd van den Heer Raadpensionaris* DE WITT, door Wiens Demonstratie, over de waardye van Lyfrente in proportie van Losrente, en door Wiens Declaratoir van Bevindinge daar omtrent, de Menschen gebragt waaren tot het begrip, *dat gelden te beleggen op Lyfrente* tot den penning 14 op een Lyf, en tot den penning 17 op twee Lyven, *avantazieuzer was* dan op den ordinaris intrest van 4 percent; *allengskens de oude opinie weeder heeft beginnen te prævaleeren*, met dat effect, dat schaarselyk Lyfrente van de hand wilde tot den penning $12\frac{1}{2}$; en dat zelfs (hoewel de intrest der obligatien of de Losrente niet hooger dan 4 percent steigerde) de Lyfrente nochtans niet anders, als tot den penning $11\frac{1}{2}$ te verkoopen was. Waar uit duidelyk te infereeren is, dat de generale Opinie der Menschen omtrent eenige ongewoone calculatien, en voor al die haar vooroordeel choqueeren, zoo ligt niet te overwinnen is, als de præcisiteit van rekenen wel komt in te sluiten. Zelfs blykt het, dat de heedendaagse demonstratien van de waardye van Lyfrente in proportie van Losrente, dewelke tot vry grooter præcisiteit gebragt zyn, dan ten Jaare 1671, echter zeer geringe ingang by het gros der Menschen hebben; *nademaal de Lyfrente tot* $5\frac{1}{4}$ *percent vry geld*, of schoon insluitende merkelyk hooger intrest dan die der ordinaris obligatien, *zeer weinig gezogt werd.*

Om een einde te maken, zal ik alleenlyk hier, tot besluit van alles, aan den Heer vander Burch declareeren; zonder dat zulks de allerminste atteinte kan geeven aan de sinceere hoogagtinge, dewelke voor zyn Wel Edelheid hebbe en altyd zal behouden, alzoo het behoord te konnen samen gaan, dat de oprechte estime en vrindschap tusschen twee persoonen geenerley gemeenschap hebben met de diversiteit van derzelver opinien over 't een of 't ander subject, waar over het vry staat op eene verschillende wyze te gevoelen

en

en te redeneeren; Ik zal dan, zeg ik, aan den Heer vander Burch hier declareeren, Dat *Deszelfs Vertrouwen* wel deegelyk *ongegrond is*, „ van te moogen zeggen en wel zonder te-
„ meriteit, dat uit een LYST van Lyven van 5 Jaaren,
„ (verstaande door die Lyven Meisjes van vyf jaaren) zoo
„ als die voor de hand voorkomen, indien die eens getrok-
„ ken wierden uit de Blaffaarden van Hollandt, uit genego-
„ tieerde gelden zedert 90 à 100 en meer jaaren, Deszelfs
„ gedaane Begrootinge van 48 Jaaren Leeftyd zal geconfir-
„ meerd worden; *Alzoo uit myn speciale Bevindingen van de Leeftyd der Persoonen van dien ouderdom*, (in 't VERTOOG van 6 Mey 1737 geproduceert, en 't welk maar een zeer klein gedeelte is van de meenigte, waarop de generaale Standreegel van Leevenskracht gefundeerd is) *zoo wel als die Bevindingen*, op welke door den Heer Raadpensionaris DE WITT Calculatien zyn gemaakt; *als meede uit de generale Calculatie* op meer dan Drieduyzend Jeugdige Lyven van 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 Jaaren, (hier voor pag. 16 geëxhibeert) *volstrektelyk het teegendeel komt te blyken.* Verders derve ik verzeekeren, dat men niet gelukkiger zoude uitkoomen, met *zig te vertrouwen op de LYSTEN der Dooden te Londen*; vermids het een gedemonstreerde zaak is, *dat de Leevenskracht* dewelke uit de aanteekingen der Dooden te Londen is af te leiden, *meer* dan *een Tiende minder* is, dan *die geene*, die uit de tweederley bovenstaande indagatien van den Heer DE WITT, en van den Schryver dezes hier te Lande komt voort te vloeyen. Waar by noch, hoe noode, geobligeerd ben te voegen; *dat*, vermids de Heer vander Burch *het HOE en WAAR UIT* een Reegel des Leevens te maaken, lange voor het uitgeeven van deszelfs *VERVOLG* voor oogen gehad heeft, zoo in de *Verhandelinge van de probable meenigte des Volks in deze Provintie*, als bevoorens dien tyd in particuliere vrindelyke opgeevingen; en dat beide *dat HOE en WAAR UIT* stiptelyk zyn die weegen en Reegel, dewelke zyn Edelheit aanwyst in deszelfs VERVOLG, pag. 112. 113-114; *Dat*, zeg ik, *het verbaazende moet voorkoomen, te zien*, dat zyn Edelheit in dien reegel geen overtuiging heeft gelieven te vinden.

Verwagte derhalven nu van de billykheid van den Heer vander Burch zelve, dat niet langer zal hæſiteeren te bemerken; *dat, noch de Leeftyd (na het 5 Jaar Ouderdoms) van deszelfs opgegevene* 42 *Meisjes ſpeciaal, noch die van de* 103 *perſoonen in 't generaal*, dienen konnen tot een Algemeene Reegel van Leevenskracht voor Kinderen van 5 Jaaren; *als zynde*, op haar beſt genoomen, *niet anders dan voor ſinguliere gevallen te houden; dewelke*, ofschoon zy niet *abſolutè* onmoogelyk zyn te konnen weederom gebeuren, en ligt eerder te DORDRECHT, dan in ſommige andere plaatſen, alzoo die Stad met de verdere rivier ſteeden dit vooruit heeft, *dat*, volgens exacte obſervatien by my gemaakt, *de Leeftyd der menſchen in dezelve langer is*, dan in die Steeden van Hollandt, dewelke geleegen zyn op het rif tuſſen de Noord-zee en de Rivieren; *echter van die natuur blyven, dat het niemand zou te raaden zyn daar op eenige onderneeminge te fundeeren.*

Claudite jam rivos pueri, ſat prata biberunt.

OM den goedgunſtigen Leezer, die zig de moeite gegeeven heeft dit KORT BEWYS te leezen, voor zyn patientie eenigſints erkentenis te toonen, laat ik hier volgen Een Tafel of Richtſnoer, dewelke tot aanleidinge kan verſtrekken aan de Heeren Regenten van Proeveniershuyzen en andre Huyzen (alwaar men gewoon is de koſt te geeven aan Luiden, geduurende haar Leeven, dewelke ter inkomſte van die Huyzen betaald hebben EENS zeekere Sommen in gereed geld) om geruſt te zyn, *dat de regte waarde of Inkoopprys betaald werd voor de Voedingh van yder Koſtkooper reſpectivelyk;* geæquivaleerd naar de Leevenskans dewelke yder Perſoon van een gedetermineerden ouderdom is hebbende, en zulks in proportie van den jegenwoordigen ordinaris Intreſt van 's Lands Obligatien, zynde 2½ percent, vry gelt.

TAFEL.

T A F E L.

Voor *Ydermaal* 10 *Guldens*, dewelke een inkooper geoordeeld word Jaarlyks tot voeding noodig te hebben, of voor ſpys en drank te moeten koſten, *behoord betaald te werden in gereed Geld*, zoo als volgt:

	Jaaren		Guld.
De Inkooper oud zynde	70.	Moet betaalt werden	71 +
———————	69	———————	74 +
———————	68	———————	78 —
———————	67	———————	81 +
———————	66	———————	85 —
———————	65	———————	89 —
———————	64	———————	92 —
———————	63	———————	95 —
———————	62	———————	98 +
———————	61	———————	102 —
———————	60	———————	105 +
———————	59	———————	108 +
———————	58	———————	112 —
———————	57	———————	115 —
———————	56	———————	118 —
———————	55	———————	121 +
———————	54	———————	124 +
———————	53	———————	127 +
———————	52	———————	130 +
———————	51	———————	133 +
———————	50	———————	137 —
———————	49	———————	140 —
———————	48	———————	142 +
———————	47	———————	145 +
———————	46	———————	148 +
———————	45	———————	151 +
———————	44	———————	154 +
———————	43	———————	157 +
———————	42	———————	160 +
———————	41	———————	163 +
———————	40	———————	167 —
———————	39	———————	169 +
———————	38	———————	171 +
———————	37	———————	174 —
De Inkooper oud zynde	36	Moet betaalt werden	176 +

't Gebruik van deze Tafel is zeer gemakkelyk tot allerley bedenkelyke gevallen. Een Exempel of Twee zal zulks klaar voor oogen ſtellen.

1. Een Perſoon van 60 Jaaren preſenteerd zig om zyn koſt te koopen; De calculatie van de onkoſten van de Keu-

ken van 't Huys ondersteld zynde meede te brengen, dat het eene Jaar door 't andre yder persoon gevoed kan worden voor 160 Guldens: derhalven neemt uit de Tafel 't getal staande naast 60, zynde 105; dit gemultipliceerd met 160, geeft een product van 1680|0 waar van de agterste cyffer afgesneeden (om dat de divisor 10 is) blyft 'er voor de Somma van Inkoop, dewelke een Persoon van 60 Jaaren geeven moet 1680 Guldens.

2. Een Persoon van 38 Jaaren zich willende Inkoopen in een Huys, daar de voedinge voor yder begroot is op 365 Guldens Jaarlyks, moet betalen 6241 Guldens. Want het getal naast 38 Jaaren, zynde 171, gemultipliceerd met 365, geeft 6241|5, en de agterste cyffer zynde afgesneeden, Blyft 'er over, voor de Inkooppenningen 6241 Guldens.

3. Ondersteld zynde, dat Een Persoon van 38 Jaaren zig hebbende ingekogt in Een Huys, daar de voeding is begroot op 365 Guldens 's Jaars, en dat na verloop van 10 Jaaren gepermitteerd word, 't zy by voorbeding of anderzints, daar uit te gaan, mids te rugge ontfangende dat gedeelte van zyn Inkooppenningen, 't welk in handen der Regenten is gebleeven tot Fonds van zyne voedinge voor 't overige van zyn Leeven; zoo vind men de Somme op deze wyze:

Vermids die Persoon nu oud geworden is 48 Jaaren, zo neemt uit de Tafel 't getal naast 48, zynde 142, het welke gemultipliceerd met 365, komt 'er 't getal van 5183|0, waar van de agterste cyffer zynde afgesneeden (om dat de divisor van de Tafel 10 is) blyft 'er voor de Somma, dewelke aan die Persoon moet gerestitueerd werden, 5183 Guldens.

En dus met alle andre gevallen; waar van een verdere Instructie tædieus zoude wezen; des zulks overlate aan die geene, die dit waardig zullen agten tot gebruyk te maaken.

——————— *Si quid novisti rectius istis,*
Candidus imperti; si non, his utere mecum.

Hage den 28 July 1738.

W. KERSSEBOOM.